

Wstęp

Konkurencyjność współczesnych gospodarek i dynamikę ich rozwoju w coraz większym stopniu determinuje wysokiej jakości kapitał ludzki. Nowym czynnikiem jest wiedza ludzka, a paradygmatem rozwoju na równych prawach staje się nie tylko rozwój zrównoważony, ale także gospodarowanie bazujące na intensywnym rozwoju wiedzy i innowacji.

Wśród licznych czynników determinujących rozwój wiedzy i pojawianie się innowacji coraz częściej podkreśla się jakość zagospodarowania przestrzennego i adekwatność rozmieszczenia funkcji w przestrzeni. Szczególne formy zagospodarowania i rozmieszczenia funkcji w przestrzeni są – w zależności od jakości zagospodarowania – stymulantą lub barierą dla tworzenia interakcyjnych, sieciowych związków instytucjonalnych i personalnych. Te interakcyjne kontakty, możliwości bezpośredniej wymiany myśli i informacji są niezbędnym warunkiem do rozwoju wiedzy oraz generowania i absorpcji szeroko rozumianych innowacji gospodarczych, społecznych, produktowych i procesowych. Tak rozumiane procesy rozwojowe z reguły najsilniej występują w obszarach silnie zurbanizowanych – czyli naturalnych miejscach koncentracji ludzkiej aktywności. Z kolei w ramach tych przestrzeni występują węzły szczególnej intensyfikacji kontaktów i dystrybucji zasileń i informacji. Możemy je nazwać centrami (ośrodkami) logistycznymi. Tak rozumiane centra logistyczne związane z gospodarką opartą na wiedzy nabierają zupełnie nowego wymiaru. Nie jest to już tylko miejsce, w którym jest tylko lepiej zorganizowana i wyspecjalizowana gospodarka magazynowo-składowa, zaopatrzenie w surowce, półfabrykaty i wyroby gotowe; to także lokalizacja organizacji, które zajmują się zarządzaniem przepływem surowców wtórnych, oddziaływaniem na minimalizację strumienia odpadów, organizowaniem specjalistycznego transportu dla przewozu ludzi, przesyłu informacji, organizowaniem masowych imprez: wydarzeń sportowych, kulturalnych, naukowych, itd. Dla tak szeroko rozumianej działalności wymagane są adekwatne (właściwe) formy zagospodarowania. Przyjmując takie niekonwencjonalne rozumienie logistyki i centrów logistycznych, możemy zaryzykować twierdzenie, że dobrze zorganizowane centra logistyczne będą coraz silniej współdecydowały o konkurencyjności gospodarek.

Powstają zatem zasadnicze i strategiczne pytania związane z rolą tych centrów w rozwoju gospodarczym i rolą władz publicznych w ich rozwoju. Chodzi o różną skalę, poziom i różnorodność form publicznej interwencji (władze

lokalne, regionalne, krajowe, Komisja Europejska). Są to podstawowe wyzwania dla polityki regionalnej i przestrzennej państwa. Problematyce tej poświęcona była konferencja nt. *Roli centrów logistycznych w rozwoju gospodarczym i przestrzennym kraju* zorganizowana w Łodzi, 28-29 marca 2006 r. przez KPZK PAN, z udziałem Łódzkiego Oddziału Towarzystwa Urbanistów Polskich i pod patronatem Pani Minister Rozwoju Regionalnego – Grażyny Gęsickiej.

Dyskusja i referaty koncentrowały się wokół następującej problematyki:

- w jakim kierunku idzie współcześnie rozumienie i ujmowanie logistyki;
- jak rozumieć centra logistyczne; czy pojawiają się swoiste terytorialne systemy zarządzania logistycznego jako alternatywne, konkurencyjne lub partnerskie ośrodki zarządzania rozwojem lokalnym i regionalnym w stosunku do władz terytorialnych;
- jakie są wymagania centrów wobec przestrzeni i zagospodarowania przestrzennego, jakie są wymagania wobec władz publicznych w zakresie działań inspirujących, wspierających, regulujących czy deregulujących;
- na ile rozwój usług logistycznych pozostawić grze rynkowej, a na ile sterować procesami lokalizacji; jak realizować zasady partnerstwa prywatno-publicznego, aby ta sfera prywatnej i publicznej aktywności działała zgodnie z długookresowymi interesami społecznymi wynikającymi z paradygmatu rozwoju sustensywnego (trwałego i zrównoważonego) i celów strategii li-zbońskiej.

W wyniku konferencji zostały przygotowane opracowania do prezentowanej publikacji oraz wnioski i rekomendacje dla polityki regionalnej i przestrzennej. Wnioski i rekomendacje zostały opracowane w raporcie dra Dominika Drzazgi i stanowią odrębny rozdział otwierający publikację.

Publikację, poza raportem wnioskowym, podzielono na trzy rozdziały. Rozdział I ma charakter natury ogólnej. W rozdziale II zestawiono studia przypadków pokazujące regionalne przypadki rozwoju centrów magazynowo-składowych lub studia pokazujące wybrane problemy związane z rozwojem czy finansowaniem określonych projektów regionalnych. Rozdział III zawiera komunikaty i wypowiedzi, które ze względu na ich wkład – jaki wniosły do raportu D. Drzazgi – zostały również umieszczone w prezentowanym Biuletynie. Oddają one różnorodność poruszanych problemów związanych z centrami logistycznymi i stanowią ważną inspirację do dalszych badań.

Rozdział I zatytułowany *Centra logistyczne – współczesne tendencje rozwojowe* obejmuje następujące opracowania: E. Gołębskiej o warunkach lokalizacyjnych i funkcjonalnych centrów logistycznych, I. Fechnera na temat związków centrów logistycznych z rozwojem gospodarczym i przestrzennym; dwa artykuły dotyczące centrów logistycznych w Polsce: autorstwa J. Kaźmierskiego pokazujący trendy rozwoju centrów logistycznych oraz autorstwa I. Otoli

i A. Skowron-Grabowskiej o zadaniach i funkcjach centrów logistycznych. Kierunkom rozwoju centrów logistycznych w Europie jest poświęcone opracowanie A. Brzozowskiej i M. Starostki-Patyk. Do interesujących ujęć należy zaliczyć artykuł A. Skowrońskiej poświęcony rozwojowi centrów logistycznych w kontekście paradygmatu rozwoju zrównoważonego. Rozdział zamyka artykuł B. Rodawskiego wskazujący na złożoną problematykę zintegrowanej oceny efektywności ekonomicznej projektu budowy centrum logistycznego.

Rozdział II pt. *Studia przypadków* jest próbą pokazania konkretnych przypadków rozwoju usług logistycznych lub problemów planistyczno-lokalizacyjnych rozwoju usług dystrybucyjno-magazynowych o charakterze branżowym.

Rozdział III pt. *Komunikaty* składa się z 6 opracowań i jest swoistym inwentarzem problemów i wyzwań badawczych, jakie podjęli autorzy inspirowani tematem konferencji.

Redaktor tomu składa podziękowanie Ministerstwu Rozwoju Regionalnego, a przede wszystkim Pani Minister Grażynie Gęsieckiej, za patronat nad konferencją i wsparcie finansowe prezentowanej publikacji.

Tadeusz Markowski